

POSTANOWIENIE

Dnia 16 czerwca 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie z wniosku I. S.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Bydgoszczy
z udziałem zainteresowanej B. P.
o ubezpieczenie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 16 czerwca 2015 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku
z dnia 11 grudnia 2013 r., sygn. akt III AUa 548/13,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. adw. T.U. przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego
w Bydgoszczy 120 zł tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej
pomocy prawnej udzielonej wnioskodawczyni w postępowaniu
kasacyjnym, przy czym kwotę tę należy podwyższyc o stawkę
obowiązującego podatku (VAT).**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w Gdańsku wyrokiem z 11 grudnia 2013 r. oddalił apelację skarżącej I. S. od wyroku Sądu Okręgowego w Bydgoszczy z 12 listopada 2012 r., którym oddalono jej odwołanie od decyzji pozwanego z 18 maja 2011 r., stwierdzającej, że nie podlegała ubezpieczeniom społecznym jako pracownik u B.P. prowadzącej firmę M.. Sądy decyzję pozwanego uznały za prawidłową, w szczególności stwierdzono, że skarżąca nie wykonywała pracy w ramach umowy o

pracę. Umowę zawarto dla pozoru i z obejściem prawa dla uzyskania nienależnych świadczeń z ZUS.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano na zarzuty podstaw kasacyjnych dotyczące naruszenia prawa materialnego i procesowego. Po uzupełnieniu wniosku podano, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadnione jest oczywistym naruszeniem prawa przez Sąd Apelacyjny, co czyni skargę kasacyjną oczywiście uzasadnioną. Orzeczenie obraża przepisy postępowania, tj. art. 328 § 2 k.p.c. Nadto naruszono szereg przepisów ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. Bezpodstawnie pominięto dowody zgłoszone przez skarżącą. W szczególności poczynienie przez Sąd założenia, iż przesłuchanie P.S. ma na celu jedynie potwierdzić fakt zatrudnienia skarżącej jest jaskrawym przykładem naruszenia prawa. Oczywistym jest, że dopiero przeprowadzenie dowodu pozwala na jego merytoryczną ocenę. Ponadto w sposób rażący zostały naruszone zasady współżycia społecznego poprzez dyskryminację skarżącej będącej w ciąży. W efekcie doszło do wydania orzeczenia, które jest nieprawidłowe i nietrafne.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie był pełny. Brak uzasadnienia spowodował zwrot akt celem uzupełnienia wniosku w tym zakresie. Po uzupełnieniu wniosek nie wykazuje jednak, że skarga jest oczywiście uzasadniona.

Metodyczne nieprawidłowe jest pierwotne odwołanie się we wniosku do zarzutów podstaw kasacyjnych. Podstawy kasacyjne (art. 398³ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.) to odrębne od podstaw przedsądu (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) elementy skargi kasacyjnej. Podstawy kasacyjne nie podlegają rozpoznaniu na etapie przedsądu i dlatego nie zastępują podstawy przedsądu ani jej uzasadnienia. Odnosi się to również do szczególnej podstawy przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Skarżąca powinna wskazać i wykazać odrębnie od podstaw kasacyjnych takie naruszenie przepisów, które bez wątpliwości prowadzi do stwierdzenia, że objęty skargą wyrok jest oczywiście wadliwy i dlatego skarga powinna zostać przyjęta do rozpoznania.

O ile zasadne podstawy kasacyjne prowadzą do uwzględnienia skargi (*a contrario* z art. 398¹⁴ k.p.c.), to w przypadku podstawy przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. nie wystarcza zasadność podstaw kasacyjnych, lecz znaczenie ma dopiero aż oczywista zasadność skargi wynikająca z naruszenia prawa. Decydują zarzuty dotyczące naruszenia konkretnych przepisów. Reguła ta obowiązuje w odniesieniu do podstaw kasacyjnych (art. 398¹³ § 1 w związku z art. 398³ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.) i tym bardziej w odniesieniu do szczególnej podstawy przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Rzecz więc w tym, że skarżąca we wniosku nie podważa ustaleń stanu faktycznego na którym oparto zaskarżony wyrok. Rozstrzygnięcie oparto na określonych ustaleniach i ocenach, które syntetycznie ujęto w stwierdzeniu, że doszło do czynności pozornej, bowiem strony nie zmierzały do nawiązania stosunku pracy, lecz do stworzenia fikcji, iż taki stosunek został nawiązany, a w dalszej kolejności do uzyskania nienależnych świadczeń z ZUS. Sąd drugiej instancji „w całej rozciągłości podzielił ustalenia oraz motywację” wyroku Sądu pierwszej instancji i przyjął „ją jako własną”. Zarzut obrazy art. 328 § 2 k.p.c. nie jest wystarczający. Uzasadnienie wyroku jest klarowne i wystarczająco jasno przedstawia kwestie faktyczne i prawne. Ponadto uzasadnienie sporządza się po wydaniu wyroku i skarżąca nie wykazuje naruszenia art. 328 § 2 k.p.c., które miałyby wpływ na wynik sprawy (art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c.). Punktem odniesienia jest wówczas prawo materialne, gdyż to ono wyznacza jakie fakty miały istotne znaczenie oraz jaki zakres postępowania był konieczny dla co najmniej dostatecznego wyjaśnienia spornych okoliczności. We wniosku skarżąca nie zarzuca nienaruszenia prawa materialnego. Sąd mógł uznać, że sprawa została dostatecznie wyjaśniona i pominąć dowód z zeznań świadka. Skarżąca we wniosku nie zarzuca naruszenia innych przepisów postępowania, choćby art. 217 k.p.c. i art. 227 k.p.c. W systemie ubezpieczeń społecznych prawo do ubezpieczenia i w konsekwencji do świadczeń z tego ubezpieczenia zależy od posiadania tytułu ubezpieczenia. Ocena w tym zakresie była negatywna. Nie zmienia jej odwoływanie się do zasad współżycia społecznego, gdyż tak szerokie klauzule generalne nie mają zastosowania w systemie ubezpieczeń społecznych. Reasumując, we wniosku nie wykazano, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Z tych przyczyn orzeczono jak w sentencji (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej orzeczono na podstawie § 2 ust. 3, § 12 ust. 2, § 13 ust. 4 pkt 2 i § 19-20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.